

Stolta lantisar viktigare än lanthandel

Valtider innebär krav från intresseorganisationer och löften från de politiska partierna. I dessa lägen lyfts ofta fram att landsbygden behöver service – i form av handlare, bensinmackar, skolor, äldreomsorg och inte minst bredband. Saker som alla behöver för att leva och utvecklas och då även landsbygdsbor.

Servicen presenteras också som en grundläggande faktor för att få unga personer att vilja bo kvar eller flytta till landsbygden. Men, det finns andra saker som är minst lika viktiga.

Vi måste låta unga få vara stolta lantisar.

Unga vill flytta – det är naturligt!

Det är en myt att ungdomar vill flytta från landsbygden och de mindre orterna. Tvärtom så vill många stanna. Något som visas i, fil.dr. i sociologi, Lotta Svenssons forskning där unga i Söderhamn intervjuats om sina önskemål om framtiden. Myten skapas av alla oss som tror att vi gör unga en tjänst när vi pushar dem att flytta till andra städer. I all välvilja uppmanar vi våra barn, elever och vänner att se sig om, utbilda sig, ta några ströjobb och "leva livet". Det gör att det skapas en norm kring att flytta.

Resultatet av all denna uppmuntran och välvilja blir att de som beslutar sig för att bo kvar bryter mot den normen – något som skapar en känsla hos individen att man inte gör rätt som stannar. Vad är man egentligen för en initiativlös och trist person som inte vill ta del av alla möjligheter som finns i nästa stad?

Svenssons studie visar också att lokala makthavare, till exempel politiker, ofta bortser från ungdomarna som utvecklingskraft eftersom de ju ändå snart kommer att flytta. Visserligen inser många vuxna att ungdomar behövs för ortens överlevnad, men de vill inte förmå sina egna barn att stanna eftersom att det moderna och statusfyllda livet antas finnas någon annanstans. Föräldrars stolthet över deras barns livsval verkar även öka ju längre bort barnet har flyttat – något som resulterar i att vi oftare hör berättelser vid fikabordet om barn i Stockholm, Oslo, London eller i "bästa" fall Los Angeles. Hur ofta hör vi föräldrar berätta stolt över deras dotter som är lärare i den egna hemstaden?

Landsbygden behöver servicepunkter. Det måste finnas skola och möjlighet att fylla på kylskåpet inom ett rimligt avstånd. Och landsbygdsbon behöver bredband minst lika mycket som de i städerna – om inte ännu mer.

Men framför allt – vi behöver stolta, kaxiga, lyckliga lantisar. Som står för att de stannar kvar och för det liv de valt. Man ska inte behöva förklara eller argumentera för sina val. Det är lika rätt att bo i Sörbyn som på Söder i Stockholm. Det är bara olika val utifrån hur man vill ha det. Och så länge som vi inte frågar stockholmaren "varför" så ska vi även bespara sunnebon den frågan.

Så nästa gång du som bor på landsbygden uppmuntrar någon att flytta till stan – för gräset är ju ändå grönare på andra sidan – är det för att du tror du är en looser som själv bor kvar.

Lotti Jilsmo, Hela Sverige ska leva och Katarina Gustafsson, Förbundet Vi Unga.